

KONTRATË BINJAKËZIMI

Përkrahje për Statistikat

Kosovë

RAPORT MBI MISIONIN

Përmirësimi i Diseminimit përmes Internetit
Vazhdim i përkrahjes në zhvillimin e Strategjisë së Diseminimit

Komponenti nr 4.9.3

Misioni i udhëhequr nga
Jesper Ellemose Jensen

&

Annegrete Wulff,
Statistikat e Danimarkës

5-8 Janar 2016

IPA 2012

Emri i autorit, adresa, e-mail

*Annegrete Wulff
Statistics Denmark
Sejrøgade 11
DK-2100 Copenhagen Ø
Denmark
Tel: +45 39173155
Email: aew@dst.dk*

*Jesper Ellemose Jensen
Statistics Denmark
Sejrøgade 11
DK-2100 Copenhagen Ø
Denmark
Tel: +45 39173244:
Email: jej@dst.dk*

Përmbledhje

Përmbledhje ekzekutive	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
1. Komentet e përgjithshme	5
2. Vlerësimi dhe rezultatet	5
3. Konkluzionet dhe rekomandimet	9
Aneksi 1. Termat e Referencës	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Aneksi 2. Personat e takuar	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Aneksi 3 Strategjia e Diseminimit	16
Aneksi 4 Politika e Diseminimit	20

Lista e Shkurtesave

ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
TeR	Termat e Referencës
GIS	Sistemi i Informatave Gjeografike

Përmbledhje Ekzekutive

Përmbledhja ekzekutive nuk është relevante për këtë raport. Aneksat e këtij raporti përmbajnë draftin e strategjisë së diseminimit dhe draftin e politikës së diseminimit. Janë përpiluar disa dokumente/politika të brendshme për të zhvilluar punën e diseminimit në ASK. Ky është kontributi final i projektit të Binajkëzimit në komponentin 4. Për të përfituar nga aktivitetet e komponentit 4, menaxhmenti i lartë i ASK-së duhet t'i finalizojë draftet dhe t'i adaptojnë ato në politika të ASK-së. Adaptimi i Strategjisë së Diseminimit, Politikës së Diseminimit dhe procedurave përkrasë do të harmonizojnë ASK-në me praktikën relevante Evropiane dhe do të ndihmojnë në sigurimin e përputhshmërisë me Kodin e Praktikës Evropiane.

1. Komentet e përgjithshme

Ky është aktiviteti i tretë dhe i fundit në komponentin 4.9.3. Aktivitetet në komponentin 4.9 janë shtuar në projektin e binjakëzimit pas fillimit të tij dhe me kërkesë specifike nga ASK-ja. Qëllimet kryesore të 4.9 janë

- Vlerësimi i diseminimit aktual në ASK
- Harta rrugore për zhvillimin e strategjisë së diseminimit

Programi i ASK-së i statistikave zyrtare 2013-2017 thekson që duhet të zhvillohet një politikë diseminimi, përfshirë udhëzuesit për dizajnin e tabelave, grafikëve dhe për përmirësimin e webfaqes.

Tashmë është punuar në kuadër të Projektit të Binjakëzimit në zhvillimin e udhëzuesve për tabelat dhe grafikët (*Shih: raportet mbi Aktivitetet 4.4.1 dhe 4.4.2 – Krijimi i udhëzuesve për dizajnin e publikimeve të printuara dhe elektronike, nga Huttunen dhe Stefansson*). Në Qershor të vitit 2015 ka pasur një aktivitet në kuadër të projektit të binjakëzimit lidhur me të punuarit me shtypin dhe mediat (*4.3.3 Të punuarit me shtypin/mediat – nga Dal Petersen & Harbo Holm*).

Projekti i Binjakëzimit ka për qëllim të:

- Zhvillojë një Strategji formale për diseminimin në ASK
  - Në përputhje me kërkesat Evropiane/praktikat më të mira
  - Në përputhje me legjislacionin në Kosovë
  - Që reflekton nevojat e grupeve të përdoruesve
- Zhvillojë / azhurnojë politikat e nevojshme
  - Procedurat e shkruara / udhëzuesit për procesin e diseminimit

Projekti i Binjakëzimit do të vazhdojë deri me 8 Mars 2016, që do të thotë se Strategjia e Diseminimit duhet të jetë e gatshme për aprovim nga menaxhmenti i lartë i ASK-së më së voni deri në fund të Janarit 2016.

Konsulentët dëshirojnë të falenderojnë të gjithë zyrtarët dhe personat e takuar, për mbështetjen dhe informacionet e vlefshme që kanë dhënë, gjë që ka lehtësuar shumë punën e tyre gjatë qëndrimit në Kosovë.

Këndvështrimet dhe vëzhgimet e paraqitura në këtë raport janë ato të konsulentëve dhe jo domosdoshmërisht përputhen me këndvështrimet e BE-së, ASK-së apo Statistikave të Danimarkës.

2. Vlerësimi dhe rezultatet

Anekset e këtij raporti përmbajnë draftin e strategjisë së diseminimit dhe draftin e politikës së diseminimit dhe ky është kontributi final i projektit të Binjakëzimit në komponentin 4. Për të përfituar nga aktivitetet e komponentit 4, menaxhmenti i lartë i ASK-së duhet t'i finalizojë draftet dhe t'i bëjë ato politika të ASK-së.

Vazhdim i misionit 4.9.2

Aktiviteti 4.9.3 është dizajnuar si vazhdim i aktiviteteve 4.9.1 dhe 4.9.2. Gjatë aktivitetit 4.9.2 është krijuar një draft dokument mbi punën e mëtejme rreth strategjisë së diseminimit në ASK. Gjithashtu, janë diskutuar një numër dokumentesh të tjera relevante. Të gjitha dokumentet janë dizajnuar me qëllim që të reflektojnë ambicjet kryesore dhe udhëzuesit, që gjenden në legjislacionin kombëtar në Kosovë (Ligji mbi statistikën) dhe Kodin e praktikave Evropiane për statistika. Para se të fillojë ky aktivitet, siç kemi rënë dakord, ASK

i ka dërguar ekspertëve një numër të draft dokumenteve. Këto drafte janë përdorur si pikënisje për diskutime midis ekspertëve dhe stafit të ASK-së.

Drafti final i strategjisë së diseminimit

Duke përdorur draftet e strategjisë së diseminimit të përgatitura në aktivitetin 4.9.1 dhe 4.9.2, gjatë këtij misioni është përgatitur një draft final i strategjisë së diseminimit për ASK. Versioni në Gjuhën Angleze është i përfshirë në Aneksin 3 të këtij raporti. Versioni në Gjuhën Angleze i strategjisë së diseminimit do të përkthehet në Gjuhën Shqipe nga projekti i Binjakëzimit dhe do të diskutohet dhe aprovet nga menaxhmenti i lartë i ASK-së.

Objektivat kryesore në të cilat është bazuar strategjia janë:

- ASK-ja të jetë burimi i preferuar i fakteve statistikore për Kosovë
- Të ofrohen fakte dhe statistika për debate publike në Kosovë
- Të përmirësohet ndërveprimi / dialogu me përdoruesit, në mënyrë që të plotësohen nevojat e tyre.

Strategjia e diseminimit do të mbështesë arritjen e këtyre objektivave. Kjo përfshin p.sh. iniciativat që mbështesin:

- Përmirësimin e besimit në statistika (kalendari i publikimit, data dhe koha e publikimit, shpalljet dhe trajtimi i gabimeve)
- Qasja (përdorimi i teknologjisë moderne dhe platformave, prezantimi i kuptueshëm i të dhënave dhe dokumentimi i mirë i tyre)
- Relevanca (grumbullimi dhe monitorimi i informatave në lidhje me përdoruesit, nevojat e tyre dhe mënyra se si i përdorin statistikat)

Politika e Diseminimit

Strategjia e Diseminimit është përmbledhur në Politikën e Diseminimit, dhe po ashtu do të dorëzohet për aprovim. Politika e diseminimit përshkruan detyrat e ASK-së, duke përfshirë edhe parimet dhe udhëzuesit me të cilat punon ASK.

Politika mund të ndahet në pjesën e brendshme (grumbullimi i udhëzuesve dhe politikat që përmenden më lart) dhe në atë të jashtme. Politika e jashtme e Diseminimit definojnë çfarë mund të presin përdoruesit nga ASK. Politika e jashtme e Diseminimit duhet po ashtu të aprovet nga menaxhmenti i lartë dhe pastaj të publikohet në webfaqe të ASK-së dhe të përdoret si referencë për përdoruesit e jashtëm. Draft politika është e bashkangjitur si Aneks 4.

Strategjia e diseminimit nuk mundet dhe nuk duhet të ekzistojë si dokument i vetëm

Në periudhën kohore midis aktiviteteve 4.9.2 dhe 4.9.3, ASK ka zhvilluar një numër të dokumentave mbështetës më përshkrimet e procedurave të punës. Këto politika nënvizojnë se si duhet të implementohen në baza ditore iniciativat e përfshira në strategji. Gjatë misionit 4.9.3 në seancë plenare janë diskutuar dokumentat mbështetës dhe ne si ekspertë të jashtëm kemi ofruar komentet tona.

Procedurat e brendshme duhet të kompletohen dhe aprovohen

Siç është dakorduar gjatë misionit 4.9.2, ASK ka përgatitur një numër të draft dokumenteve, që përshkruajnë procedurat e brendshme lidhur me diseminimin e të dhënave, trajtimin e gabimeve dhe kontakteve me shtypin. Stafi i ASK-së ka prezantuar secilin draft dhe ne si ekspertë kemi dhënë komentet tona. Ne kemi shtuar komente të shkurtra dhe pyetje për secilin draft.

Autorët e secilit draft duhet t'i plotësojnë draftet siç është diskutuar, dhe pastaj të njejtat të aprovohen nga menaxhmenti i lartë. Pasi dokumentat janë për qëllime të brendshme, ne mendojmë që nuk është e nevojshme të përkthehen dhe të publikohen. Ky është një proces i brendshëm dhe projekti i Binjakëzimit nuk do të ndërmarrë veprime të mëtejme në lidhje me këto dokumente.

Tabela më poshtë paraqet në formë të përmbledhur draft dokumentet e prezantuara nga ASK.

Titulli	Përmbajtja	Gjendja	Komentet
Draft Procesi i Prodhimit të Diseminimit	Përgjegjësitë e përfaqësuesve të departamentit përkatës dhe sektori i diseminimit	DRAFT	
Draft procedurat për trajtimin e Gabimeve	Procedurat për trajtimin e gabimeve – të jashtme	DRAFT	Të shtohen përshkrimet se si të vendoset për seriozitetin e gabimit – shto shembuj se si të shfaqen PDF/Publikimet e korrigjuara Konsideroni përpilimin e letrave të unifikuara për gabime, për të gjitha platformat
Draft procedurat për azhurnimin e platformës ASKData	Udhëzuesit e brendshëm për azhurnimin e ASKData	DRAFT	Seksioni mbi gabimet në ASKData mundet / duhet të kalojë në një dokument të unifikuar mbi gabimet Definoni afatin kohor, kur duhet të jenë në dispozicion të gjitha të dhënat relevante në ASKData
Draft procedurat për azhurnimin dhe shkrimin e metadatave	Udhëzuesit internal sa ie brendshëm për metadatat	DRAFT	Konsideroni të shtoni seksionin me qëllimin strategjik për zhvillimin/sigurimin e sistemit për menaxhimin dhe prezantimin e metadatave => Konsideroni të ngritet një qëllim i tillë në nivel

			të Strategjisë së Diseminimit dhe / ose në planin strategjik 2017-2022 Përshkruaj rolin e seksionit të diseminimit kur përgatiten metadat.
Draft procedurat mbi konfidencialitetin e të dhënave	Udhëzuesit e brendshëm për konfidencialitetin e të dhënave	DRAFT	Konfidencialiteti është i definuar me ligj – kështu që shtoni referencën tek ligji. Referenca duhet të shtohet tek rastet, ku ka çështje konfidenciale në Diseminim. Përgjegjësia finale për sigurimin e konfidencialitetit duhet të definohet dhe nuk duhet të jetë në kuadër të sektorit të TI-së.
Udhëzuesit e Facebook për stafin e ASK-së	Procedurat për ASK Profili në Facebook	Draft – pothuajse i gatshëm për aprovim	Konsideroni të shtoni dokumentin duke përfshirë të gjitha mediat sociale pasi problemet/çështjet e përgjegjësive janë të ngjashme për Twitter/LinkedIn Deklaro po ashtu qëllimin e Facebook- Konsideroni t’i cekni në strategji në mënyrë më direkte Facebook /mediat sociale
Procedurat dhe linjat e komunikimit për ASK	Udhëzuesit për komunikim me shtypin/mediat	DRAFT – Afër finalizimit	Shpjegoni dallimin në mes politikës dhe pyetjeve statistikore/teknike. Ndoshta të fuqizohen procedurat për raportim
Procedurat për trajtimin e kërkesave nga mediat	Po ashtu udhëzuesi për media – version i shkurtër	DRAFT	Duhet të bashkohen/unifikohen në një dokument me dokumentin mësipër
Plani i menaxhimit të sfidave me media	Planet për menaxhimin e sfidave	DRAFT –nga procedurat e ngjashme nga regjistrimi –lehtë mund të adaptohet në procedurë të përgjithshme	Konsideroni të shtoni procedurat/udhëzuesit për t’i shpjeguar stafit të ASK menaxhimin gjatë sfidave

Koha e saktë e publikimit për të gjitha kanalet e publikimit

Për të qenë në përputhje me praktikat Evropiane, është e rëndësishme të caktohet një kohë fikse për të gjitha publikimet. Duke pasë parasyshë dëshirat e mediave, kjo kohë duhet të jetë paradite, nëse është e mundur. Nga diskutimet e brendshme duket që stafi i ASK-së nuk është dakord për këtë kohë. Prandaj, ne rekomandojmë që ky të jetë një vendim i menaxhmentit dhe më pas ky orar të zbatohet në mënyrë të vazhdueshme.

Gjendja e stafit

Përfaqësuesit nga divizionet përkatëse ishin mjaft të shqetësuar, që implementimi i një orari fiks të publikimit do të jetë i vështirë, meqenëse proceset e prodhimit tashmë janë nën presion dhe shtimi i detyrave të reja, siç është azhurnimi i askdata, do të marrë më shumë kohë, duke e bërë edhe më të vështirë publikimin në kohë.

Harmonizimi

Është diskutuar me ASK se kur konsiderohet si e publikuar një statistikë dhe nëse të gjitha kanalet duhet të azhurnohen në të njëjtën kohë. Nga perspektiva e staticientëve, kjo është e vështirë dhe kërkon shumë angazhim nga ata për një interval të shkurtër kohor. Për të kursyer resurse dhe të shkurtohet koha e prodhimit, mund të merret në konsideratë implementimi i një komunikate për shtyp shumë e shkurtër, që së bashku me azhurnimet e askdata, mund të shërbejë si njësi bazë publikimi.

Përdorimi i tri gjuhëve

Aktualisht ASK realizon publikimet në gjuhën shqipe, angleze dhe serbe. Ne e kemi diskutuar këtë çështje me stafin e ASK-së, pasi kjo kërkon angazhim të madh, sidomos duke pasë parasysh që resurset e mangëta për përkthim. Për të përmirësuar gjendjen e resurseve të pakta, ASK mund ta marrë në konsideratë ndoshta ndërprejten e publikimeve të printuara dhe atyre PDF në njërën gjuhë. Publikimi në tri gjuhët duhet të kufizohet në platformën askdata si mënyra më e 'lirë' për publikime në disa gjuhë. Një strategji e tillë aplikohet në Danimarkë – ku të dhënat në gjuhën angleze kryesisht janë në dispozicion në www.statbank.dk. Sipas informacioneve që kemi, përdorimi i 3 gjuhëve nuk kërkohet me Ligjin e Statistikave – por mund të kërkohet nga ndonjë legjislacion tjetër.

3. Konkluzionet dhe rekomandimet

Pas aktivitetit 4.9.3, ne rekomandojmë që ASK të aprovojë Strategjinë e Diseminimit dhe Politikën e jashtme të Diseminimit sa më shpejt që është e mundur, para përfundimit të projektit të Binjakëzimit. Politika e diseminimit pastaj duhet të publikohet në webfaqe. Dokumentet e politikës dhe procedurave duhet të finalizohen dhe të shpërndahen, në mënyrë që i gjithë stafi i ASK-së të jetë i vetëdijshëm dhe t'i zbatojë ato në baza ditore.

Në vazhdim, për sa i përket përmirësimit të standardeve të diseminimit dhe gjendjes së stafit në ASK, ne rekomandojmë si mëposhtë.

- Të ketë prioritet ASKDATA si kanal kryesor i diseminimit.
- Të përdoren më pak resurse për publikime të printuar
- Të definohet koha fikse e ditës për diseminim

- Të zhvillohen në tërësi të gjitha përshkrimet e metadatave sipas Standardeve Evropiane (XXX)
- Të diskutohet dhe rikonsiderohet “bilanci” midis shkurtimit të kohës së prodhimit dhe stafit në dispozicion
- Të rishikohet situata e resurseve në dispozicion për përkthimin
- Të bëhet përpjekje për shitjen e shërbimeve të ASK, përfshirë qasjen në statistikat evropiane dhe statistikat e tjera ndërkombëtare.

Aneksi 1. Termat e Referencës

Projekti i Binjakëzimit i BE-së
KS12 IB ST 01
Përkrahje për Statistikat

Termet e Referencës:

Komponenti 4: Sistemi i Teknologjisë Informative dhe Diseminimi

Aktiviteti 4.9.3: Përmirësimi i Diseminimit – Vazhdim i përkrahjes në zhvillimin e Strategjisë së Diseminimit

Afatet:

TeR –data e finalizimit: 18 Dhjetor 2015

Fillimi / fundi i aktivitetit: 5-8 Janar 2016

Koha e raportimit: 15 Janar 2016

Rezultatet obligative të komponentit:

Rezultatet obligative	Intervenimi logjik	Standardet	Burimet e informacionit	Supozimet
-----------------------	--------------------	------------	-------------------------	-----------

<p>Aktiviteti 4.2</p>	<p>Zhvillimi i sistemit të TI dhe diseminimit përmes web-it</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Web faqja e ASK dhe përmirësimi i përdorimit të saj nga tremujori i 8-të i projektit • Databaza e diseminimit, e instaluar dhe në dispozicion për publikun nga tremujori i 7 i projektit 	<ul style="list-style-type: none"> • Raportet Tremujore të Binjakëzimit • Raportet e Misionit 	<ul style="list-style-type: none"> • Kapacitet i mjaftueshëm i absorbimit • Numër i vogël i stafit i involvuar në implementim • Staf i punon në realizimin e detyrave, që lidhen me projektin, në mes të misioneve • Termat e Referencës të detajuara janë zhvilluar në kohën e duhur, duke detajuar detyrat, rezultatet e pritura, pjesëmarrësit e aktivitetit dhe agjendën
----------------------------------	--	---	---	--

Subjekti / qëllimi i aktivitetit: 4.9.3

Zhvillimi i strategjisë së diseminimit për ASK-në

Rezultatet e pritura nga aktiviteti 4.9.3

Vlerësimi i diseminimit aktual në ASK

Drafti për Strategjinë e Diseminimit. I gatshëm për aprovim nga bordi i drejtorëve në ASK.

Ky mision është vazhdim i aktivitetit 4.9.2 i cili është mbajtur në Shtator 2015.

Gjatë misionit të kaluar është diskutuar për politikën e diseminimit në ASK, ka filluar përpilimi i draftit të Politikës së Diseminimit dhe është plotësuar lista e dokumenteve të papërfunduara, që lidhen me dokumentin e Strategjisë së Diseminimit:

1. Procesi i Prodhimit të Diseminimit.
2. Procedurat për azhurnimin e askdata.
3. Procedurat për azhurnimin dhe shkrimin e metadatave
4. Procedurat për trajtimin e gabimeve – të jashtme
5. Procedurat për trajtimin e gabimeve – të brendshme
6. Politika e Rishikimit
7. Politika për shtypin dhe mediat (drafti nga misioni i Binjakëzimit)
8. Dizajnimi i udhëzuesit (drafti nga Binjakëzimi)
9. Procedurat mbi konfidencialitetin e të dhënave (SIDA do ta marrë përsipër këtë çështje)
10. Politika e mediave sociale (nëse nevojitet)

Ekspertët bashkë me ASK-në do të përfundojnë draftin e Politikës së Diseminimit, gjatë misionit 4.9.3. Sipas planit, drafti do të duhej të jetë i gatshëm për aprovim nga Bordi i Drejtorëve, deri në fund të Shkurtit 2016.

Të gjitha dokumentet dhe draftet në dispozicion, që janë diskutuar gjatë misionit 4.9.2 dhe janë zhvilluar nga ASK, duhet tu dërgohen ekspertëve jo më vonë se 18 Dhjetor 2015. Dokumentet/ draftet në dispozicion vetëm në Gjuhën Shqipe mund të dërgohen të asistentja e projektit për përkthim.

Stafi i ASK-së:

1. Ilir Berisha, Drejtor i DSELLK, ASK, Ilir.t.Berisha@rks-gov.net
2. Ramiz Ulaj, Drejtor i DMTI, ramiz.ulaj@rks-gov.net
3. Bekim Canolli, Shef i Divizionit të Metodologjisë, Bekim.canolli@rks-gov.net
4. Znj. Arta Salihu, Kordinatore në ASK, arta.salihu.morina@rks-gov.net
5. Teuta Zyberi, Zyrtare e Lartë për Marrëdhënie me Jashtë, teuta.zyberi@rks-gov.net
6. Znj. Hazbije Qeriqi, Zyrtare për Komunikim, ASK, hazbije.qeriqi@rks-gov.net
7. Znj. Drita Sylejmani, Zyrtare e Diseminimit, Drita.sylejmani@rks-gov.net,
8. Znj. Shqipe Gashi, Zyrtare e Diseminimit, ASK shqipe.gashi@rks-gov.net
9. Z. Burim Limolli, Shef i TI-së - Divizioni, burim.limolli@rks-gov.net
10. Z. Haki Kurti, Shef i Divizionit të Ambientit, ASK, Haki.Kurti@rks-gov.net
11. Znj. Flutura Shosholli, Zyrtare për ambient, ASK, Flutura.Shosholli@rks-gov.net
12. Znj. Bedrije Demaj, Zyrtare LFS, ASK Bedrije.Demaj@rks-gov.net,
13. Z. Hydai Morina, Zyrtare e HBS, ASK Hydai.Morina@rks-gov.net

Ekipi i Projektit të Binjakëzimit i ASK-së:

Udhëheqës i Projektit në ASK, Z. Ilir T. Berisha, Drejtor i Statistikave Ekonomike dhe Llogarive Kombetare, Ilir.T.Berisha@rks-gov.net

Homologu i RTA, Znj. Teuta Zyberi, Zyrtare e Lartë për Marrëdhënie me Jashtë, teuta.zyberi@rks-gov.net

Ekspertët e vendeve anëtare:

Znj. Annegrete Eulff, Shef i Divizionit, Statistikat e Danimarkës, aëu@dst.dk

Z. Jesper Ellemose Jensen, Këshilltar i lartë, Statistikat e Danimarkës, jej@dst.dk

Stafi i Projektit të Binjakëzimit:

Z. Per Knudsen, RTA, pkn@dst.dk

Znj. Nora Zogaj, asistente e RTA, nzogaj@yahoo.com

Historiku

Në përgjithësi aktivitetet në komponentin 4 do të adresojnë këto çështje:

- Përmirësimi i diseminimit përmes web faqes i statistikave të caktuara, duke përfshirë përmirësimin e webfaqes së ASK-së dhe duke e bërë atë më të lehtë për ta përdorur dhe mjet më fleksibil diseminimi;
- Zhvillimi i udhëzuesve për dizajnimin e tabelave dhe grafikëve, që po ashtu të përdoren për diseminim përmes webfaqes;
- Zhvillimi i databazës së diseminimit, përfshirë metadata më të kompletuara që mbulojnë aspekte të ndryshme, që lidhen me cilësinë e të dhënave;
- Përmirësimi i komunikimit të drejtpërdrejt me përdoruesit
- Prezantimi i Kodit të Praktikës, aspekti i diseminimit
- Zhvillimi i strategjisë së diseminimit

Aktivitetet që duhet të ndërmerren si parapërgatitje për misionin:

Lista e dokumenteve të bashkangjitura

- Programi i statistikave zyrtare 2013 -2017
- Raportet mbi misionet në Projektin e Binjakëzimit, Komponenti 4 (të gjitha në dispozicion në dst.dk/Kosovo)
- Draft politika e diseminimit siç përshkruhet në Aneksin 4 të raportit të misionit 4.9.2

Programi për aktivitetin 4.9.3, - Janar 2016

Dita	Vendi	Koha	Ngjarja
1	Emerald	10:00	Hyrje në këtë pjesë të komponentit 4
		10:15	ASK do të prezantojë gjendjen aktuale rreth zhvillimit të strategjisë së diseminimit që nga misioni i fundit
		12:00	Pushim për kafe
		13:30	Diskutimi i dokumentit aktual të Strategjisë së Diseminimit
		14:30	Pushim për kafe
		15:00 – 16:00	Puna rreth dokumentit të Strategjisë së Diseminimit
2	Emerald	09:00- 16:00	Puna rreth dokumentit të Strategjisë së Diseminimit Lokacioni: Hotel Emerald
3	ASK	9:00- 12:00	Konkluzionet dhe rekomandimet. Takim mes ekspertëve, udhëheqësit të komponentit dhe RTA

Aneksi 2. Personat e takuar

Stafi i ASK-së:

Personat në vijim kanë marrë pjesë në nivel të ndryshëm në seminarin dy ditor

1. Isa Krasniqi, Kryeshef në ASK, Isa.Krasniqi@rks-gov.net
2. Ramiz Ulaj, Drejtor i DMTI, ramiz.ulaj@rks-gov.net
3. Ilir Berisha, Drejtor i DSELLK, ASK, Ilir.t.Berisha@rks-gov.net
4. Ibrahim Rrustemi, Drejtor i DPKK, ASK, Ibrahim.rrustemi@rks-gov.net
5. Bashkim Bellaqa, Drejtor i Departamentit të Statistikave Sociale, Bashkim.Bellaqa@rks-gov.net
6. Habib Strana, Drejtor i Prokurorimit, habib.strana@rks-gov.net
7. Ibish Asllani, Shef i Divizionit të Statistikave të Çmimit, ibish.asllani@rks-gov.net
8. Bekim Canolli, Shef i metodologjisë, Bekim.canolli@rks-gov.net
9. Ismail Sahiti, Shef i Divizionit, Statistikat e Biznesit
10. Burim Limolli, Shef i TI-së - Divizioni, burim.limolli@rks-gov.net
11. Haki Kurti, Shef i Divizionit të Ambientit, ASK, Haki.Kurti@rks-gov.net
12. Arta Salihu, Kordinatore në ASK, arta.salihu.morina@rks-gov.net
13. Hazbije Qeriqi, Zyrtare për Komunikim, ASK, hazbije.qeriqi@rks-gov.net
14. Drita Sylejmani, Zyrtare e Diseminimit, Drita.sylejmani@rks-gov.net
15. Shqipe Gashi, Zyrtare e Diseminimit, ASK shqipe.gashi@rks-gov.net
16. Hydai Morina, Zyrtare e HBS, Hydai.Morina@rks-gov.net
17. Kumrije Beqiri, Zyrtare e Diseminimit, kumrije.beqiri@rks-gov.net
18. Lendita Haradinaj, Zyrtare e Financave, lendita.haradinaj@rks-gov.net

Stafi i Projektit të Binjakëzimit:

Z. Per Knudsen, RTA, pkn@dst.dk

Znj. Nora Zogaj, asistente e RTA, zogaj.nora@gmail.com

Përkthyesi: Agim Aliu

Aneksi 3 Strategjia e Diseminimit

STRATEGJIA E DISEMINIMIT KOSOVË DRAFT

DRAFT

STRATEGJIA E DISEMINIMIT ASK

ASK-ja vepron mbi bazën e Ligjit mbi Statistikat Zyrtare në Kosovë. Sipas Ligjit, është detyrë e ASK-së të mbledhë dhe publikojë të dhëna mbi ekonominë dhe llogaritë kombëtare, statistikave sociale, bujqësinë dhe statistikave të ambientit në Kosovë.

Strategjia bazohet në praktikën më të mirë evropiane për diseminimin. Parimet e diseminimit zbatohen Kodin e Praktikës të Statistikave Evropiane. Objektivat kryesore janë

- ASK-ja të jetë burimi i preferuar i fakteve statistikore për Kosovë
- Të ofrohen fakte dhe statistika për debate publike në Kosovë
- Të përmirësohet ndërveprimi / dialogu me përdoruesit

Strategjia e diseminimit do të mbështesë arritjen e këtyre objektiveve dhe iniciativat e aktiviteteve do të përshtaten në përputhje me këtë.

1 ASK-ja të jetë burimi i preferuar i fakteve statistikore për Kosovë

Mund të ketë disa prodhues të statistikave në vend – privatë ose zyrtarë. ASK, si burim kryesor i statistikave, duhet të jetë burimi i preferuar dhe vendi, ku bizneset, ministritë, qeveria dhe publiku në përgjithësi duhet të kërkojnë informata statistikore për vendin e tyre. Gjithashtu, ASK do të jetë porta drejt statistikave Evropiane dhe statistikave zyrtare ndërkombëtare.

1.1 Të dhënat e besueshme

Besimi në statistika është esencial për përdoruesit. Diseminimi i statistikave zyrtare duhet të jetë objektiv, neutral, i paanshëm dhe transparent.

Mbrojtja e të dhënave është e garantuar kur ASK-ja publikon statistikat. Privatësia dhe identiteti i ofruesve të të dhënave (ekonomitë familjare, ndërmarrjet, administratat dhe të intervistuesit e tjerë) janë konfidenciale dhe të dhënat, që ata ofrojnë, përdoren vetëm për qëllime statistikore.

Statistikave zyrtare dalin në kohën e duhur dhe bazohen në publikime të përpikta. Kjo sigurohet nga kalendari i publikimit, që është në dispozicion në webfaqe.

1.2 Njoftimi për gabimet dhe keqpërdorimet

Një faktor tjetër i rëndësishëm për besueshmërinë është aplikimi i një procedure, sipas së cilës ASK e pranon dhe i informon përdoruesit për gabimet. Kjo publikohet haptas në faqen e parë të webfaqes. Dërgohen edhe komunikatat e korrigjuara për shtyp. Korrigjimi i gabimeve rregullohet sipas procedurave të shkruara. Këto procedura miratohen nga Bordi Menaxhues i ASK-së.

Gabimet e zbuluara në statistikat e publikuara korrigjohen në webfaqe, sa më shpejt që është e mundur.

Për sa i përket publikimeve në letër, korrigjimet duhet të merren në konsideratë në rast të gabimeve serioze dhe, nëse është e mundur, duhet të informohen përdoruesit.

Nëse ka ndonjë keqpërdorim apo keqinterpretim të statistikave në media, ASK-ja duhet të ndër marrë veprimet përkatëse. Procedurat për veprimet e tilla mund të gjenden në politikën e ASK-së për mediat dhe shtypin.

1.3 Afati kohor & Përpikëria

Njoftimet për diseminimin e statistikave publikohen në kalendarin e publikimit në webfaqe. Kalendarin e publikimit përshkruan temën dhe fushën, periudhën referente dhe datën e publikimit. Çdo devijim nga orari i diseminimit publikohet sa më shpejt që është e mundur, duke dhënë dhe shpjegimet për vonesën, si dhe datën e re të publikimit. Të gjitha publikimet bëhen në një orë fikse gjatë ditës, në ora 14:00 dhe janë në dispozicion në të njëjtën kohë për të gjithë përdoruesit (Sipas ligjit nuk ka përdorues të privilegjuar me qasje para të tjerëve).

Qëllimet për afatet kohore do të vendosen për të siguruar aktualitetin e statistikave (duke reduktuar kohën e prodhimit). Përpikëria matet në raport me datat e dhëna në kalendarin e publikimeve.

Devijimet nga afatet kohore dhe përpikëria monitorohen rregullisht dhe, në rast se këto afate nuk respektohen, bëhet një plan veprimi përkatës.

ASK përpiqet të publikojë publikimet dhe ASKdata në të njëjtën kohë. Saktësia dhe përpikëria matet në raport me komunikatën për shtyp.

1.4 Dokumentimi i saktë (metadat)

Statistikat zyrtare gjithmonë shpërndahen me metadat dhe shpjegimet përkatëse për të evituar keqinterpretimet dhe keqpërdorimet.

Përdoruesit informohen për cilësinë e produkteve statistikore sipas kritereve të cilësisë të Statistikave Evropiane.

Dokumentimi i metodologjisë përfshin informacionet mbi burimet dhe metodat e mbledhjes të dhënave, si dhe mbulueshmërinë dhe përkufizimet e përdorura në produktet statistikore. Ato mund të gjenden në webfaqe dhe të gjitha publikimet statistikore dhe tabelat në askData do të kenë linkun. Informacionet mbi metodologjinë përpilohen sipas standardeve të Eurostat-it, ESMS

1.5 Krahasueshmëria ndërkombëtare

Statistikat e shpërndara duhet të jenë koherente dhe të krahasueshme, sipas parimeve dhe klasifikimeve ndërkombëtare.

2. Të ofrohen fakte dhe statistika për debate publike në Kosovë

2.1 Relevanca dhe afatet kohore

Në mënyrë që të ofrohet një bazë për debate publike, afatet kohore janë shumë të rëndësishme. ASK do të shikojë mundësitë e reduktimit të kohës së prodhimit ose diseminimit të dhënave preliminare, në mënyrë që të përmbushë me kohë nevojat për të dhëna.

2.2 Qasja

Të gjithë përdoruesit duhet të kenë qasje të barabartë të statistikave zyrtare në webfaqe. Kjo do të thotë që datat e diseminimit të statistikave zyrtare duhet të paralajmërohen paraprakisht dhe asnjë kategori përdoruesish të mos ketë qasje në statistikave përpara se ato të publikohen. ASK-ja publikon statistikave në gjuhën shqipe, serbe dhe angleze.

Qasja përfshin kërkimin e statistikave përmes webfaqes së ASK-së si dhe përmes Google.

Vetëm statistikave që janë të kuptueshme konsiderohen statistika në dispozicion. Përmes metadatave të standardizuara, ASK siguron që statistikave janë të kuptueshme.

ASK do të sigurojë që përdoruesit pavarësisht nivelit të tyre të edukimit dhe profesionit, mund të gjejnë dhe të kuptojnë statistikave, që janë relevante për jetën e tyre të përditshme. Për të arritur këtë qëllim, përdoret edhe vizualizimi dhe arti i tregimit.

2.3 Platformat

ASK-ja përdor platforma ose produkte të ndryshme për të arritur tek përdoruesit e vet. Platforma relevante janë në webfaqja, askdata, mediat sociale, printimi. Publikimet e printuara do të kenë më pak prioritet në të ardhmen.

Publikimet e printuara do të përdoren për vetëm publikimet më të ‘famshme’, pdf publikimet në webfaqe, askdata dhe mediat sociale, siç është Facebook. Askdata dhe format e tjera të diseminimit elektronik në internet do të kenë prioritet. Të gjitha statistikave zyrtare gradualisht do të futen në askdata dhe deri në fund të vitit 2017 të gjitha të dhënat e publikuara do të jenë në dispozicion në databankë.

Disa grupe të përdoruesve më lehtë arrihen përmes mediave sociale. Për këtë arsye ASK është prezente në mediat sociale.

Webfaqja e ASK-së do të ridizajnohet gjatë vitit 2016.

2.4 Gazetarët dhe mediat e lajmeve

Shumë përdorues informohen për statistika vetëm përmes mediave. Prandaj, duhet kushtuar vëmendje e veçantë gazetarëve dhe mediave të lajmeve. Mediat e lajmeve informohen aktivisht për publikimet e reja relevante statistikore. Përveç kësaj, ASK-ja ndërmerr aktivitete për prezantimin dhe shpjegimin e publikimeve statistikore për shtypin dhe mediat e lajmeve – kur konsiderohet relevante, mbahen konferenca për shtyp dhe takime me mediat. Ndërveprimet e ASK-së me mediat e lajmeve përshkruhen në politikën e ASK-së për media dhe shtyp.

2.5 Vizualizimi

Statistikave vizualizuese shpesh ofrojnë një pasqyrë më të qartë të të dhënave krahasuar me tabelat, tekstet ose databazat. Vizualizimi i të dhënave duhet të bëhet për interes të përdoruesve .

3. Të përmirësohet ndërveprimi / dialogu me përdoruesit

Përdorues të ndryshëm kanë nevojë për lloje të ndryshme statistikash. ASK-ja ofron një numër të madh produktesh dhe shërbimesh.

Përdoruesit ndahen si në vijim (jo sipas prioritetit): • institucionet qeveritare • qeveritë lokale • studentët, hulumtuesit dhe institucionet arsimore • mediat e lajmeve • kompanitë • organizatat joqeveritare, asociacionet, fondacionet etj. • përdoruesit e jashtëm dhe organizatat ndërkombëtare • qytetarët e zakonshëm.

Përmirësimi i të kuptuarit statistikor të popullsisë është një detyrë e rëndësishme. Një mënyrë e mirë për të arritur këtë është realizimi i një dialogu të mirë me mediat dhe institucionet edukative.

ASK mund të marrë informata të rëndësishme në lidhje me nevojat dhe kompetencat e grupeve të ndryshme të përdoruesve përmes organizimit të takimeve dhe fokus grupeve me ta. Komunikimi me përdoruesit realizohet me qëllim të të kuptuarit të nevojave të tyre. Zhvillimi i përdorimit të lehtë bazohet në testimin e shfrytëzueshmërisë së produkteve, anketave dhe intervistave me përdoruesit.

3.1 Monitoroni përdorimin e statistikave dhe kënaqshmërinë e përdoruesve
Kënaqshmëria e përdoruesve monitorohet rregullisht dhe sistematikisht. Rezultatet dhe planet e veprimit publikohen në webfaqe. Të dhënat mbi përdorimin e statistikave analizohen (web analitikat).

3.2 Komunikoni me përdoruesit dhe mësoni nga ta

ASK-ja takohet rregullisht me grupe të caktuara përdoruesish për të diskutuar pritshmëritë e tyre për produktet dhe shërbimet. Këto takime mund të shfrytëzohen edhe për të informuar përdoruesit për ndonjë ndryshim të planifikuar të statistikave.

3.3 Vetëdijësimi

Organizohen trajnime dhe ngjarje të tjera për të ngritur vetëdijen për ASK-në dhe statistikat në përgjithësi tek studentët, institucionet qeveritare dhe bizneset private.

Aneksi 4 Politika e Diseminimit

POLITIKA E DISEMINIMIT KOSOVË DRAFT

Politika e Diseminimit

Agjencia e Statistikave të Kosovës duhet të prodhojë statistika zyrtare për trendet sociale dhe ekonomike në shoqërinë e Kosovës. Për të arritur këtë objektiv, ASK-ja vepron në përputhje me parimet ndërkombëtare mbi statistikat zyrtare, të miratuara nga Bashkimi Evropian dhe Kombet e Bashkuara.

Në këtë kontekst, politika e diseminimit e ASK-së bazohet në parimet: pavarësia, qasja, besueshmëria dhe relevanca – dhe ka si objektiv arritjen, sa më shumë që është e mundur, e koherencës dhe relevancës për përdoruesit. Mediat e lajmeve janë një grup caku me prioritet të veçantë për sa i përket diseminimit.

Pavarësia

Statistikat duhet të jenë të paanshme. Shifrat, analizat dhe tekstet shpjeguese përgatiten në mënyrë objektive dhe të pavarur nga interesat politike dhe ekonomike. Këtë e siguron statusi i pavarur i ASK-së.

Datat e publikimit të statistikave paralajmërohen në kalendarin e publikimeve në ëbfaqen e ASK-së. Kjo siguron që të mos ketë ndikim politik në kohën e publikimeve të rezultateve statistikore.

Qasja

Të gjitha statistikat e publikuara janë në dispozicion në webfaqen e ASK-së dhe databaza ASKData do të përditësohet vazhdimisht me të dhëna. Statistikat mund të përdoren dhe citohen, duke theksuar që burimi është ASK-ja.

Rezultatet statistikore duhet të jenë në dispozicion për të gjithë përdoruesit në të njëjtën kohë. Statistikat publikohen në ora 14, në ditën e publikimit.

Statistikat ofrohen bashkë me qasjen në dokumentacionin mbi metodologjinë, cilësinë dhe konceptet, në formë të deklaratave të cilësisë. Kjo formë do të vlejë për të gjitha statistikat nga viti 2017.

Besueshmëria

Pasqyra, që ofrohet nga statistikat, për trendet sociale dhe ekonomike, duhet të jetë e besueshme. Nëse gjenden gabime në statistikat e publikuara, korrigjimet përkatëse publikohen sa më shpejt që është e mundur. Nëse ka gabime në publikimet e shtypura, bëhet një listë e gabimeve dhe dorëzohet me publikimin. Versionet elektronike korrigjohen në atë mënyrë që korrigjimi bëhet i dukshëm dhe vendoset njoftimi në ëebfaqen e ASK-së –duke filluar nga mesi i vitit 2016.

Nëse ASK-ja identifikon ndonjë keqkuptim ose keqinterpretim të shifrave nga ana e mediave, kontakton mediat dhe i ofron ndihmë në korrigjimin e gabimit.

Konfidencialiteti

Kur publikohen statistikat sigurohet që nuk mund të identifikohet asnjë biznes ose individ.

Koherenca

ASK-ja përdor disa kanale diseminimi për statistikat: buletine, publikime, media sociale etj. Për të siguruar përputhshmëri në të gjitha kanalet e diseminimit, përdoret struktura e njëjtë e fushave, që mundëson lidhjen nga përmbajtja e përgjithshme tek tabelat dhe dokumentet më të detajuara dhe tek statistikat e një fushe të caktuar.

Relevanca

Për të siguruar që statistikat shpërndahen në atë mënyrë që përputhet me kërkesat e përdoruesve, do të realizohen anketa mbi kënaqshmërinë e përdoruesve. Takime me grupet e interesit gjithashtu përdoren për identifikimin e kërkesave të përdoruesve.